

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Klimat- och näringslivsdepartementet

Yttrande över förslag till EU-förordning om kritiska och strategiska råmaterial

Regelrådet har fått möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag. Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har därför översiktligt granskat EU-kommissionens konsekvensutredning COM (2023) 160 final.

I remissen anges att den gröna omställningen och digitaliseringen har orsakat en större efterfrågan av viss typ av råmaterial, så kallade kritiska råmaterial (CRM). Dessa råmaterial är nödvändiga för utvecklingen av strategiska teknologier, exempelvis nya förnybara energilösningar. Några exempel på CRM är litium, kobolt, magnesium, silikon, volfram och tantal. Vidare anges att en överväldigande majoritet av dessa CRM importeras i dag från tredjepartsländer, till exempel från Kina och Demokratiska Republiken Kongo. Beroendet av import från ett fåtal länder anges öka de geopolitiska riskerna. Coronapandemin och den rådande energikrisen i Europa, som en följd av Rysslands invasion av Ukraina, har ytterligare synliggjort det strukturella beroendet och de potentiella skadliga effekterna. EU-kommissionen anger i remissen att syftet med förordningen är att stärka de olika momenten av de värdekedjor som är beroende av CRM i EU samt minska beroendet av råmaterial från tredjepartsländer.

Därutöver anges, med anledning av att dessa råmaterial är av stor betydelse för EU och den inre marknaden, att syftet också är att säkerställa en hållbar försörjning samt tillgång till dessa råvaror. Remissen innehåller en lista på 34 CRM, varav 16 är så kallade "strategiska råmaterial" (SRM). Det föreslås, bland annat, i remissen att minst 10% av den årliga förbrukningen av SRM i EU till 2030 ska komma från tillgångarna inom unionen. Kommissionen föreslår vidare en målsättning om att minst 40% av den årliga förbrukningen av SRM ska bearbetas inom unionen. Det föreslås ett mål om att minst 15% av den årliga förbrukningen av SRM inom unionen ska återvinnas. Därutöver föreslås även en ny tillståndsprocess (fast track) beträffande strategiska projekt som involverar SRM. Kommissionen redogör utförligt för 3 olika alternativa lösningar (policy-options) samt motiverar valet av den föreslagna regleringen i sin konsekvensutredning (s.10-12).

Det anges i remissen att enbart stora företag som är verksamma inom och som utgör en aktiv del av CRM värdekedjan berörs av den föreslagna regleringen. Dessa företag behöver bland annat tillhandahålla information om kritiska råmaterial i produkter som släpps ut på marknaden samt återvinning av dessa råmaterial. Vidare anges att även övriga företag inom värdekedjan, som är aktiva inom olika sektorer såsom förnybar energi, försvar och hälso- och sjukvård, gynnas av tillgång till råmaterial som används i tekniken som de förlitar sig på inom deras användningsområden. De totala årliga administrativa kostnaderna för stora företag som utgör en del av värdekedjan beträffande kritiska material uppskattas bli 49 000 euro. Vidare

uppskattas den totala administrativa kostnader för rapporteringen för ovannämnda företag, beträffande strategiska råmaterial bli 38 000 euro (kostnaderna avser hela EU).

Regelrådet konstaterar att konsekvensutredningen innehåller relativt utförliga beskrivningar av problembild och de föreslagna kraven. Vidare framgår en viss information om berörda företag samt förväntade effekter på aggregerad EU-nivå. Såvitt Regelrådet kan se innehåller emellertid inte den konsekvensutredning som har gjorts analyser som tydliggör vad konsekvenserna skulle bli för svenska företag av förslaget. Sammantaget finner Regelrådet att förslaget kommer att ha effekter av stor betydelse för svenska företag och att hittills gjorda analyser inte ger en tillräcklig bild av sådana effekter. Därför förordar Regelrådet att en kompletterande analys bör göras av konsekvenser för svenska aktörer, inklusive företag, av förslaget.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 19 april 2023.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjær och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Steven Wall
Föredragande